

Utredning etapp 2, Riksbyområdet, Bromma

Riksby med flera, Stockholms stad och kommun, Stockholms län, Uppland

Tomas Ekman

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2016:64

ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1

Utredning etapp 2, Riksbyområdet, Bromma

Riksby med flera, Stockholms stad och kommun, Stockholms län, Uppland

Tomas Ekman

Lst dnr 43111-20295-2016

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2016:64

Författare Tomas Ekman

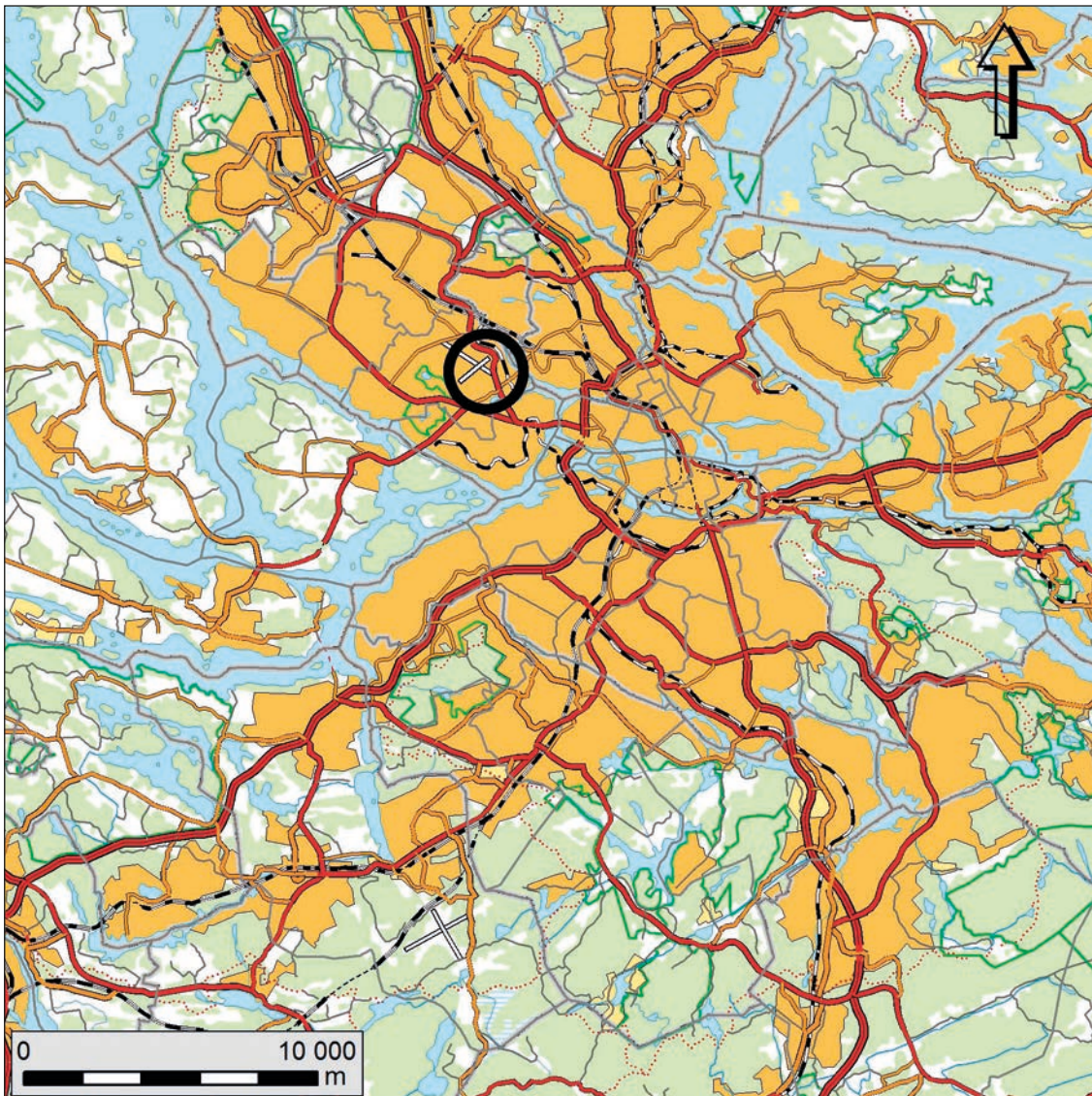
Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Gammalt och nytt. Ungefär 1000 år skiljer mellan pojken
och runstenen Bromma 38:1. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_150001

Innehållsförteckning

Inledning	5
Syfte	5
Metod	7
Bakgrund	7
Resultat	9
Boplatslägen	9
Objekt 31	9
Objekt 35	11
Objekt 37	13
Objekt 43	15
Gravar och gravfält	16
Objekt 40	16
Objekt 42	20
Referenser	21
Administrativa uppgifter	22
Bilaga	23
<i>Bilaga 1. Schakttabell</i>	
<i>Bilaga 2. Objekttabell</i>	

Figur 1. Karta över trakten kring Bromma med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en svart ring.

Sammanfattning

Under augusti 2016 utförde Arkeologgruppen AB en arkeologisk utredning etapp 2 inom centrala Bromma i Stockholms stad och kommun. Orsaken var att arbete pågår med en ny detaljplan för området. Utredningsområdet var koncentrerat kring Gliaberget, sydväst om Bromma flygfält, och byggde direkt på resultaten från den arkeologiska utredning etapp 1 som tidigare utförts av Arkeologgruppen AB (Ramström & Ekman 2016). Den nu aktuella utredningen omfattade fyra boplatslägen samt kartering och avgränsning av ett gravfält (RAÄ-nr Bromma 32:1) och ett område med ett gravfält (RAÄ-nr Bromma 33:1) och flera ensamliggande gravar och gravgrupper (RAÄ-nr Bromma 34–36 med undernummer). Samtliga boplatslägen kunde avfärdas. En bidragande orsak var att stora delar av området genomgått omfattande markberedning i modern tid. Gravfältet karterades och inom området med gravar kunde konstateras att de inte var delar av ett sammanhängande gravfält. Två tidigare okända gravar upptäcktes i anslutning till RAÄ-nr Bromma 36:1–3.

Inledning

Som ett led i Stockholms stads arbete med en ny detaljplan för centrala Bromma, Riksby med flera, har Arkeologgruppen AB genomfört en arkeologisk utredning etapp 2 inom berört område (se figur 2). Denna hade föregåtts av etapp 1 som utfördes under senhösten 2015 (Ramström & Ekman 2016). Den objektsnumrering som gjordes under etapp 1 används även i följande rapport.

Utredningsområdet för etapp 2 uppgick till cirka 20 hektar. Etapp 1 omfattade en avsevärt större yta, cirka 300 hektar. Utredningen genomfördes av Tomas Ekman och Karin Sundberg under augusti år 2016. Länsstyrelsen i Stockholms län fattade beslut och Stockholms stad bekostade utredningen.

Syfte

Den nu aktuella utredningen etapp 2 avsåg att fastställa status för fyra boplatslägen (objekt 31, 35, 37 och 43) som noterats under etapp 1. Dessutom skulle en kartering göras av ett gravfält (objekt 40) samt ett område med ett gravfält och flera ensamliggande gravar och gravgrupper (objekt 42). Om något av lägena innehöll boplatslämningar skulle dessa avgränsas och en bedömning skulle göras såväl av de enskilda anläggningarnas som av boplatsernas karaktär och tidsställning.

För ett av gravfälten, Bromma 32:1 (objekt 40), gällde att utifrån en gravfältskarta som upprättats år 1934 (kompletterad år 1939) göra en bedömning av gravfältets nuvarande status och att kontrollera om den avgränsning som då gjordes var giltig även idag.

För objekt 42, som innefattade fornlämningarna RAÄ-nr Bromma 33–36, gällde att göra en realistisk bedömning av om alla var delar av ett stort gravfält. Om så var fallet skulle det totala antalet gravar inom detta gravfält beräknas och ges en översiktlig kartering.

Figur 2. Översiktskarta med utredningsområdet och de enskilda objekten markerade.
Skala 1:6 000.

Metod

Inom de fyra boplatslägena drogs sökschakt skiktvis med grävmaskin för att konstatera om där fanns anläggningar och konstruktioner från förhistorisk eller historisk tid. Om något av dessa kriterier uppfylldes skedde handrensning och fastställande av lämningarnas karaktär. Detta kunde ske okulärt eller genom undersökning av utvalda anläggningar. Inmätning av schakt och eventuella anläggningar gjordes med RTK-GPS. Schakten beskrevs kortfattat i skrift avseende jordarter, stratigrafi och övrig relevant information. Avslutningsvis lades schakten igen.

Vid de båda objekten som berörde gravar (objekt 40 och 42) gjordes en fördjupad fältinventering med utgångspunkt från de observationer som noterades under etapp 1. Därefter gjordes en kartering med hjälp av RTK-GPS. För objekt 40 fanns en gravfältskarta från år 1939 som grund.

Bakgrund

Den arkeologiska utredningen etapp 2 bygger helt på resultaten från utredningens etapp 1. De boplatslägen som registrerades där och som ingick i etapp 2 var objekt 31, 35, 37 och 43. Objekt 31 omfattade även gravfält, bytomt, husgrunder (RAÄ-nr Bromma 28:1–3) och en runsten (RAÄ-nr Bromma 38:1). I etapp 2 innefattades endast den sydvästra delen av objekt 31, ett boplatsläge väster om Lintavägen.

Dessutom ingick objekt 40 (RAÄ-nr Bromma 32:1) och objekt 42, ett gravfält samt ett större område med spridda förekomster av gravar (RAÄ-nr Bromma 33–36 med undernummer).

För en generell och mer övergripande beskrivning av natur och kultur i norra Bromma hänvisas till rapporten från utredningens etapp 1 (Ramström & Ekman 2016).

Ettapp 2 var koncentrerad kring Gliaberget, en markant bergshöjd som dominerar området sydväst om Bromma flygfält. Området kring den norra halvan av berget togs tidigare i anspråk av flyget men upptas numera av en golfbana och en trafikövningsplats. Mot sydöst gränsar industriområdet centrerat kring Lintaverken och från sydväst ansluter Riksby koloniområde.

Gliaberget har idag något av en urskogskaraktär, med täta snår av slån- och nyponbuskar i en blandskog där lövträden dominerar. Kullfallna träd bildar goda biotoper för många arter men underlättar knappast framkomligheten i skogen. Berget är bitvis brant och otillgängligt med en stigning från knappt 10 meter till dryga 35 meter över havet. Det är svårt att idag föreställa sig att hela berget var kalhugget kring mitten av 1930-talet. Kalhuggningen gjordes som en del av flygplatsprojektet då flera av höjderna kring flygplatsen fick samma behandling. I takt med att flygtekniken moderniserades minskade riskerna med vegetation och höjderna tilläts växa igen.

Gliaberget ingick i flygplatsområdet och avgränsades för allmänt bruk via ett högt staket. Staketet restes år 1940 som ett resultat av förhöjda säkerhetsåtgärder med anledning av andra världskriget. Gliaberget kom att inta en central roll för försvaret av flygplatsen. Under kriget var hundratals man förlagda kring Bromma flygfält, med luftvärn som alltid var redo. På och invid

Figur 3. Ett av de mer tydliga exemplen på Gliabergets militära historia. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Gliaberget finns många spår av militära installationer. Den militära verksamheten minskade senare i omfattning men avvecklades inte förrän åren 1997–98. Detta skedde som en del av en allmän omstrukturering. Flygplatsområdet krymptes ned betydligt och Gliaberget hamnade utanför det nya området. Staketet revs och militären lämnade berget. Många av de gamla skyttevärnen och kulspruteställningarna

fylldes igen och sprängdes även i några fall (fakta om den militära historien hämtat från Törnsäter b). Men många spår finns fortfarande i terrängen. Dessa kommer i fortsättningen att refereras till endast när de påverkar åtgärder och bedömningar vid de objekt som ingår i utredningen.

Resultat

Resultaten från den arkeologiska utredningen etapp 2 redovisas per objekt, först de fyra boplatslägena, därefter de två objekten som berör gravar. Angående objektens och lämningarnas status används endast begreppen fornlämning eller ej fornlämning.

Figur 4. Objekt 31 från sydväst. Kulverten syns som en svag förhöjning. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Figur 5. Objekt 31 från öster. I vänster bildkant syns dungen vid Kvarnbacksvägen, mot höger syns några av tavlorna vid bågskyttebanan. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

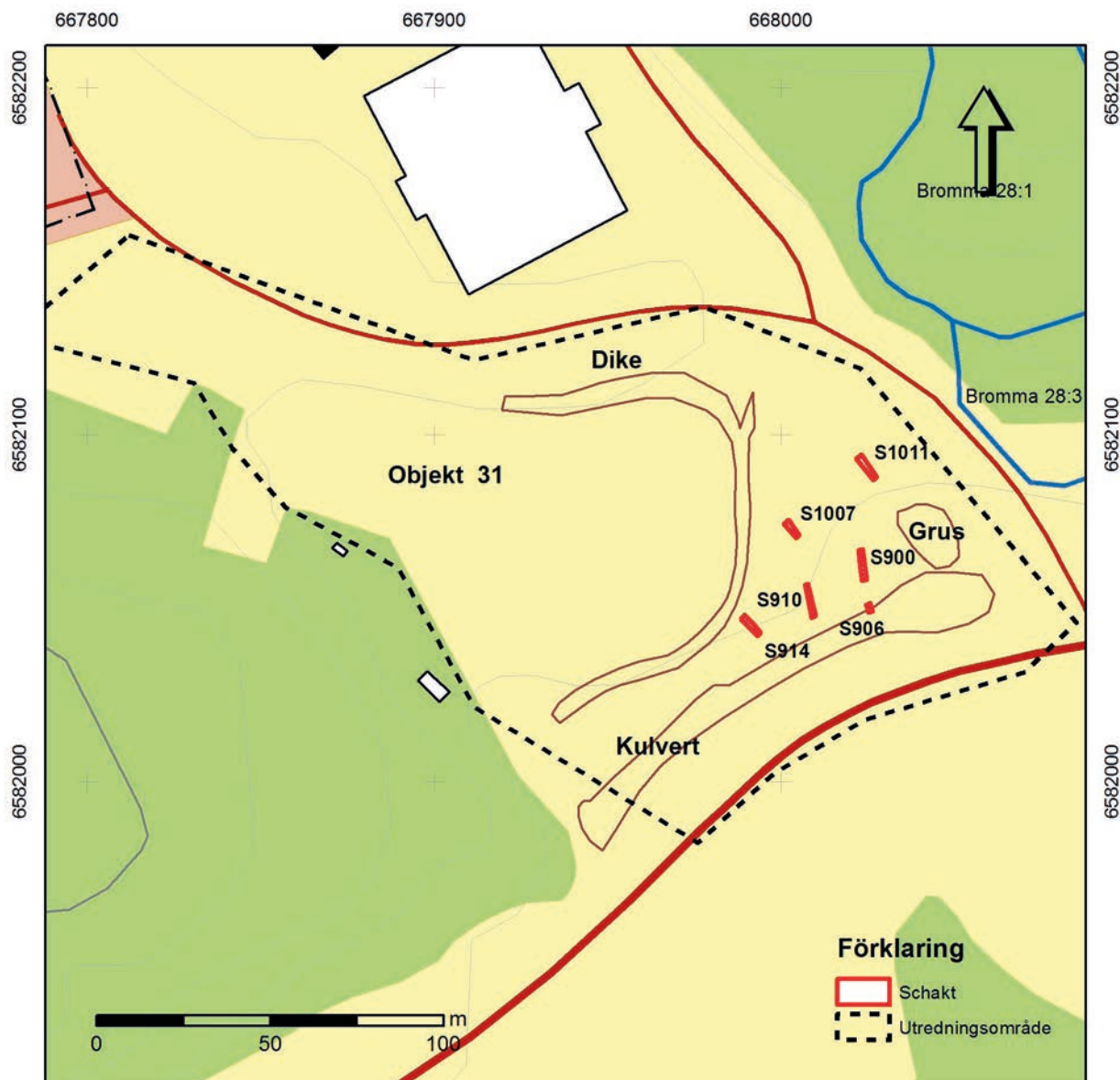
Boplatslägen

OBJEKT 31

Väster om det som i kartmaterialet betecknas som Linta gamla bytomt, söder om gravfältet RAÄ-nr Bromma 28:1, återfinns ett delvis markberett område. Den södra delen intill Kvarnbacksvägen är en plan gräsyta, den norra delen arrenderas sedan länge av Bågskytteklubben Ulvarna. Denna yta utpekades vid fältinventeringen som ett möjligt boplatsläge då den är strandnära ned till Lillsjön som ända fram i sen förhistorisk tid var en vik av

Ulvsundasjön. Området kan också ha varit lämpligt för olika typer av eldfängd verksamhet, både i förhistorisk och under medeltid/historisk tid.

Den aktuella ytan var cirka 120x180 meter stor. Den södra delen bestod av en hårt klippt gräsyta med enstaka träd och nypon- eller slånbuskar. Vid korsningen av Lintavägen och Kvarnbacksvägen fanns en större avlång dunge som följde Kvarnbacksvägens riktning. Den dolde ett större underjordiskt vattenmagasin. Från detta löpte sedan en

Figur 6. Plan över objekt 31. Skala 1:2 000.

kulvert längs Kvarnbacksvägen. Den syntes som en knappt märkbar förhöjning med cirka 2,5 meters bredd.

Mellan gräsytan och bågskyttebanan löpte ett upp till 1,5 meter djupt dike som grävdes för cirka 15 år sedan, enligt uppgift från en medlem i bågskytteklubben som har kännedom om platsen sedan 1970-talet. Enligt denne schaktades hela den norra delen ned när bågskyttebanan anlades. Massorna från denna schaktning lades upp i den

vall som idag skiljer banan från lokalvägen norr om banan. Området i söder brukar enligt samme uppgiftslämnare användas som snöupplag under vinterna. Det innebär att tunga maskiner kör på området. Det skulle kunna förklara en mindre uppgrusad yta i sydöst som fungerar som infart för maskinerna. Tvärs över området löper en gles rad av betongfundament som sannolikt är rester av det staket som avgränsade flygplatsområdet fram till år 1997.

Figur 7. Objekt 35. Översikt över norra delen med Lintaverken i bakgrunden. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

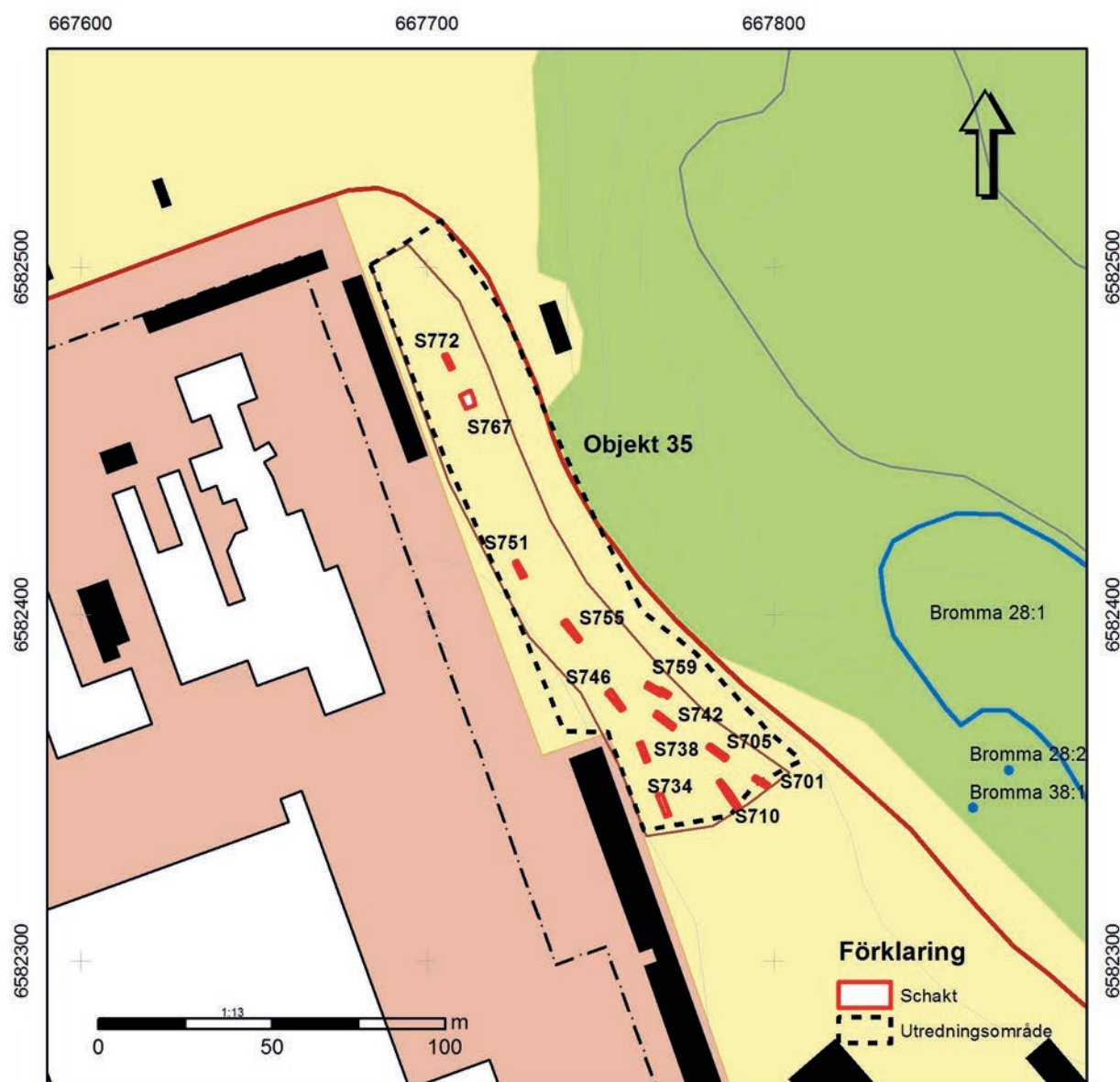
Inom den södra delen upptogs sex schakt. De grävdes ned till cirka 0,4 meters djup. Väsentliga företeelser, som kulverten och diket, mättes in. Samtliga schakt gav entydiga besked. Under den tunna grästorven fanns upp till 0,3 meter tjocka lager av singel och kross, i två av schakten även recent byggsrot. Under det påförda lagret hade marken beretts, jämnats ut och schaktats ned. Av eventuell äldre verksamhet återstod ingenting.

Status: ej fornlämning

OBJEKT 35

Objektet var ett boplatsläge, 160x50 meter stort i nordväst-sydöstlig riktning, idag övergiven åkermark. Området redovisades på den gravfältskarta som upprättades 1935 då en begränsad fosfatkartering hade gjorts. Den utpekade ett större område väster om Linta-gravfältet (RAÄ-nr Bromma 28:1) som ett möjligt förhistoriskt boplatsläge. På 1700-talskartorna är området uppdelat på små åkerytor och ängsmark, åtskilda av diken.

Det aktuella objektet ligger inklämt mellan Linta-vägen i öster och norr samt industrimark i övrigt. En tänkt boplat har sträckt sig över en större del av industriområdet men endast denna remsa finns kvar idag. Remsan

Figur 8. Plan över objekt 35. Skala 1:2 000.

bör ha utgjort den yttre norra delen av en eventuell boplats. Längs Linta-vägen löpte en parallell cykelväg intill objektet. Därefter fanns en rad med lindar som att döma av storleken planterats för 10–15 år sedan. I samma linje fanns rester av ett trästaket. På ytan växte gräs och ogräs, som växte högre i norr där det även fanns mycket tistlar. Ingen sly växte på ytan, däremot enstaka nypon- och björnbärsbuskar.

Sammanlagt upptogs tolv sökschakt. Dessa var i allmänhet 0,40 meter djupa. Schakten innehöll styv lera direkt under ett tunt lager matjord, mot norr med ett ökande inslag av sand. Marken var hård och kompakt. Det är troligt att hela objektet markberetts, sannolikt när tidigare industrier byggdes.

Status: ej fornlämning

OBJEKT 37

Detta objekt utgörs av ett boplatsläge, cirka 100x70 meter stort. Det bildar en närmast kvadratisk yta i före detta åkermark som senare delvis använts som tipp för byggdump och som ristipp för koloniområdet söder om ytan. Ytan var bevuxen med högt gräs och stora bestånd av gullris. I övrigt syntes enstaka hagtorns-, slån- och nyponbuskar. Här och där sågs mindre högar av trädgårdsavfall.

I den norra delen finns lämningar efter militära byggnader som vid etapp 1 tolkades som husgrunder och andra lämningar efter kolonistugor. De utgör rester av minst två byggnader på betonggrund (A och D på figur 10), en mindre byggnad på stengrund (B på figur 10) och vad som mest liknar en jordkällare (C på figur 10). Den sistnämnda har förslagsvis identifierats med ett ammunitionsupplag av Brommaforskaren Hans Törnsäter som ingående studerat områdets militära historia (Törnsäter a–b).

År 1938 påträffades rester av två vikingatida hus i en åker söder om RAÄ-nr Bromma 32:1. Det rör sig sannolikt om denna yta.

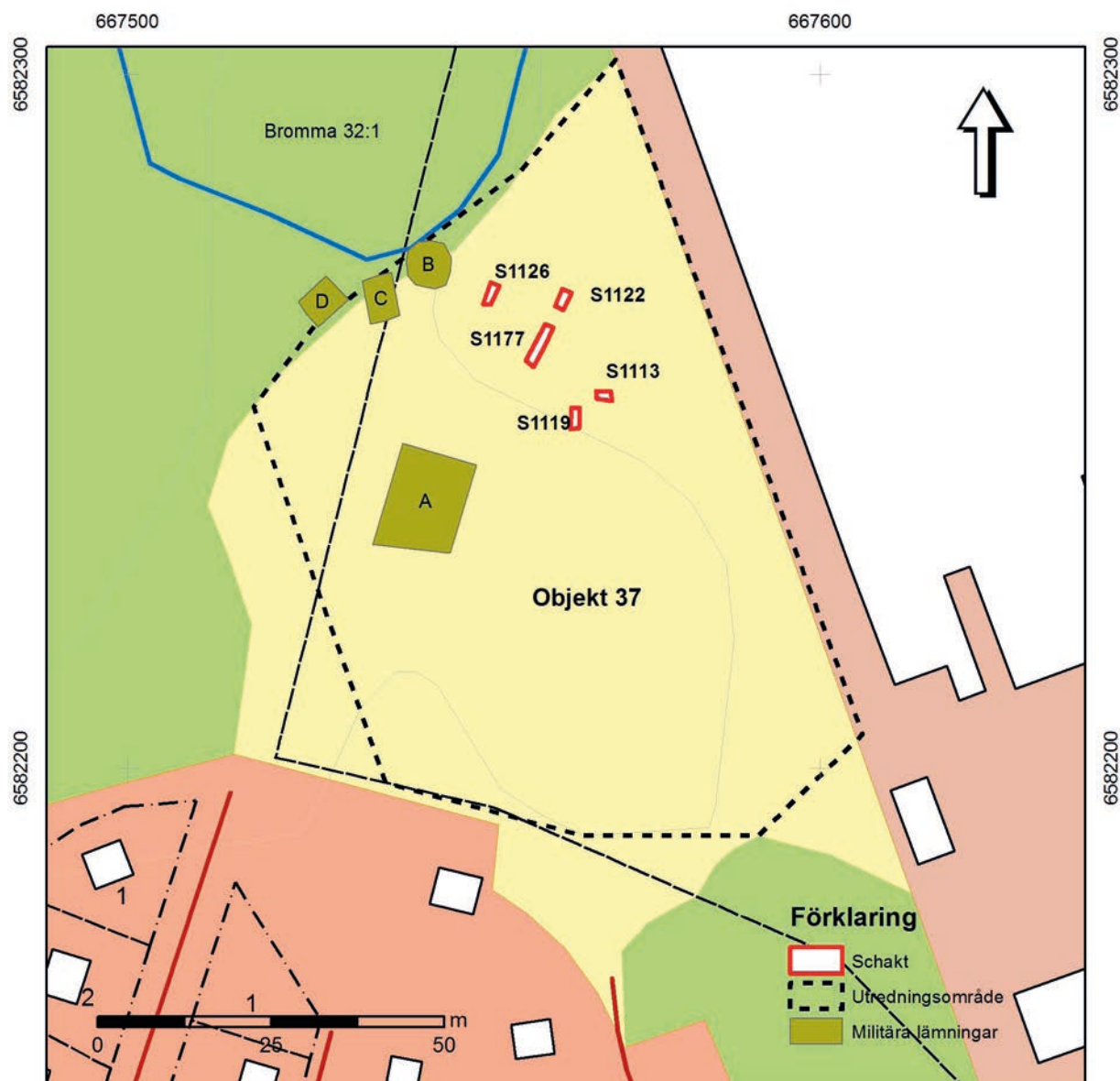
Sammanlagt fem schakt togs upp. Fyra av dem grävdes till ett djup av 0,4–0,5 meter, ett till ett djup av ca 0,8 meter. I samtliga schakt kom direkt under tunn grästorv ett 0,2–0,4 meter tjockt lager av bergkross, med moderna inslag som kapsyler, betong och buteljglas. Under krosslagret följde direkt ljusbrun styv lera utan mellanskikt. Av vikingatida hus eller annan äldre verksamhet fanns inga spår.

Figur 9. Objekt 37 från norr. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

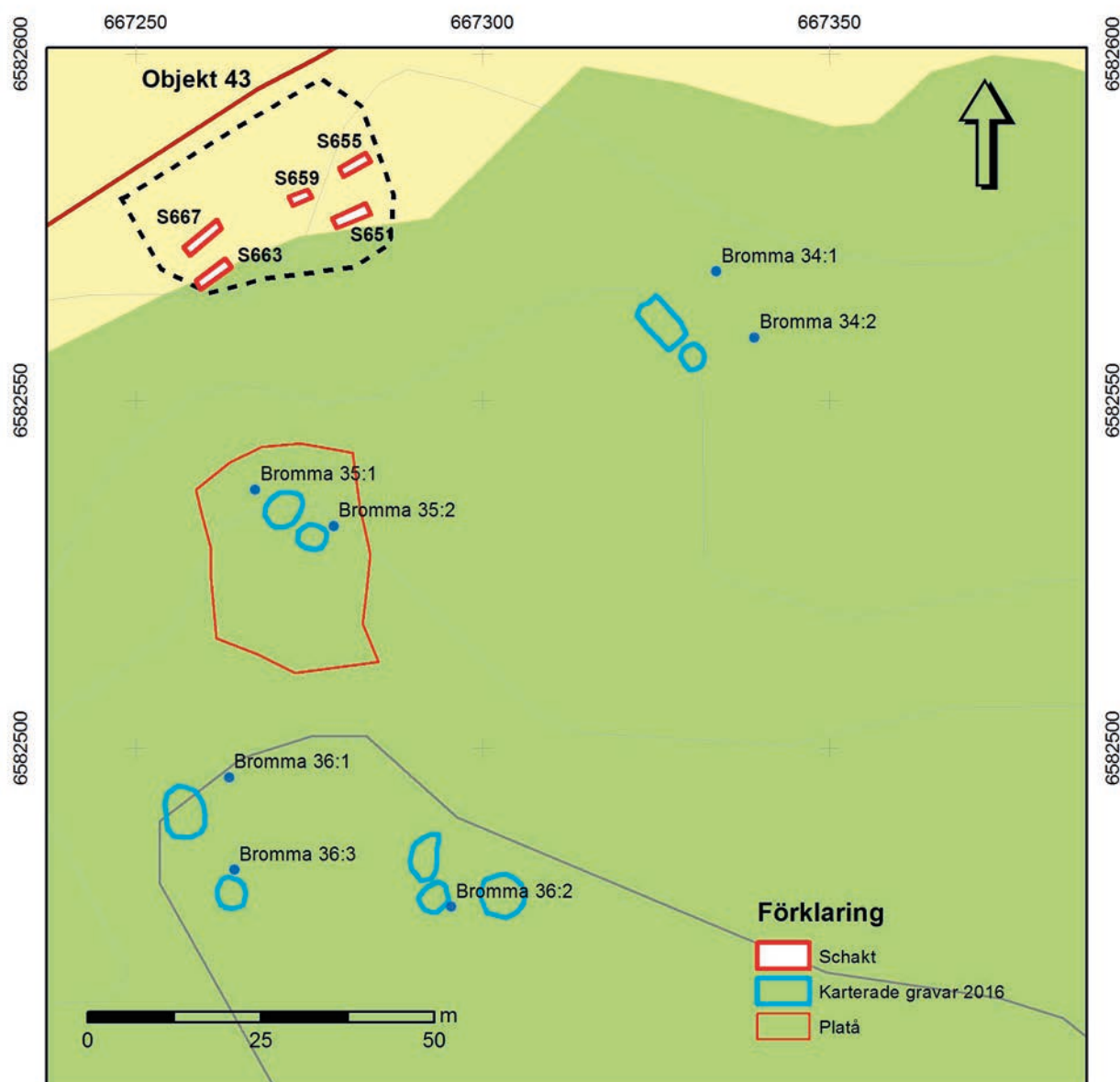
Figur 11. Exempel på militära spår, i det här fallet det eventuella ammunitionsupplaget. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Figur 10. Plan över objekt 37. Skala 1:1 000.

Resultatet av schaktningen tolkades som att ursprunglig marknivå schaktats ned med bulldozer eller liknande maskin. Därefter har bergkross påförts som bärlager. Ytan kan ha använts av militären som uppställningsyta för fordon och/eller arbetsyta när olika anläggningar byggdes. Av en äldre boplats fanns inga spår överhuvudtaget.

Status: ej fornlämning

Figur 13. Plan över objekt 43 samt RAÄ-nr Bromma 34-36 som ingår i objekt 42. De blå prickarna visar fornlämningarnas läge enligt Fornsök. Skala 1:1 000.

OBJEKT 43

Objekt 43 utgörs av ett boplatzläge som noterades vid den arkeologiska utredningen etapp 1 år 2015. Läget var atypiskt då det i princip vette mot norr. Men på grund av terrängens beskaffenhet fanns egentligen inga andra alternativ för en boplatz till gravområdet objekt 42. Området var i dagsläget cirka 20x40 meter stort.

Det avgränsades i norr av en väg och en parkeringsplats som hörde till den intilliggande golfbanan. Där kan en fortsättning på läget tänkas. I söder och väster stiger berget kraftigt vilket omöjliggör boplatzlägen. Mot öster, och de lägre liggande partierna där det idag finns industriverksamhet, låg området under vatten eller var sankt ända fram till medeltid.

Figur 12. Objekt 43, översikt från nordöst.
Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Området var bevuxet med jämnvuxet, tätt högt gräs. Där fanns ingen sly, endast enstaka nyponbuskar. Ytan var flack, med en mindre förhöjning centralt i norr.

Sammanlagt upptogs fem schakt, mellan 6 och 10 meter långa, med en bredd av 1,2 meter och 0,25–0,40 meter djupa. Samtliga schakt innehöll överst cirka 0,25 meter matjord. I tre av schakten låg denna direkt på styv lera, i de övriga två schakten fanns moderna sopor, av typen byggsprot, trä och plast. Därunder kom sedan styv lera även i dessa schakt.

Resultatet tolkades som att området markberetts i modern tid. Det har sedan delvis använts som upplagsplats vid byggprojekt i området för att sedan jämnas av när golfbanan anlades strax innan millenieskiftet.

Status: ej fornlämning

Gravar och gravfält

OBJEKT 40

Gravfältet RAÄ-nr Bromma 32:1 består enligt Fornsök av cirka 40 synliga lämningar. Det är 140x65 meter stort och orienterat i nordnordväst-sydsydöstlig riktning. Gravtyperna definieras som minst sex högar, 30 runda stensättningar, tre rektangulära stensättningar och en triangulär stensättning.

När Bromma flygplats byggdes kalhöggs hela området och grovrensades från växtlighet, efteråt såddes där gräs. Idag växer här en cirka 80-årig skog där föga röjning har skett.

Fem gravar undersöktes och återställdes åren 1938–1939. Fynd, gravtyper och andra iakttagelser gör att gravfältet kan ges en generell datering till yngre järnålder, med betoning på vikingatid. Att beakta är dock den medvetna överlagring som skett inom grav 33, där tre äldre gravar täckts av en yngre grav som enbart innehöll ett brandlager med brända ben. Efter avslutad undersökning återställdes samtliga gravar (Lagerholm 1938 a–b).

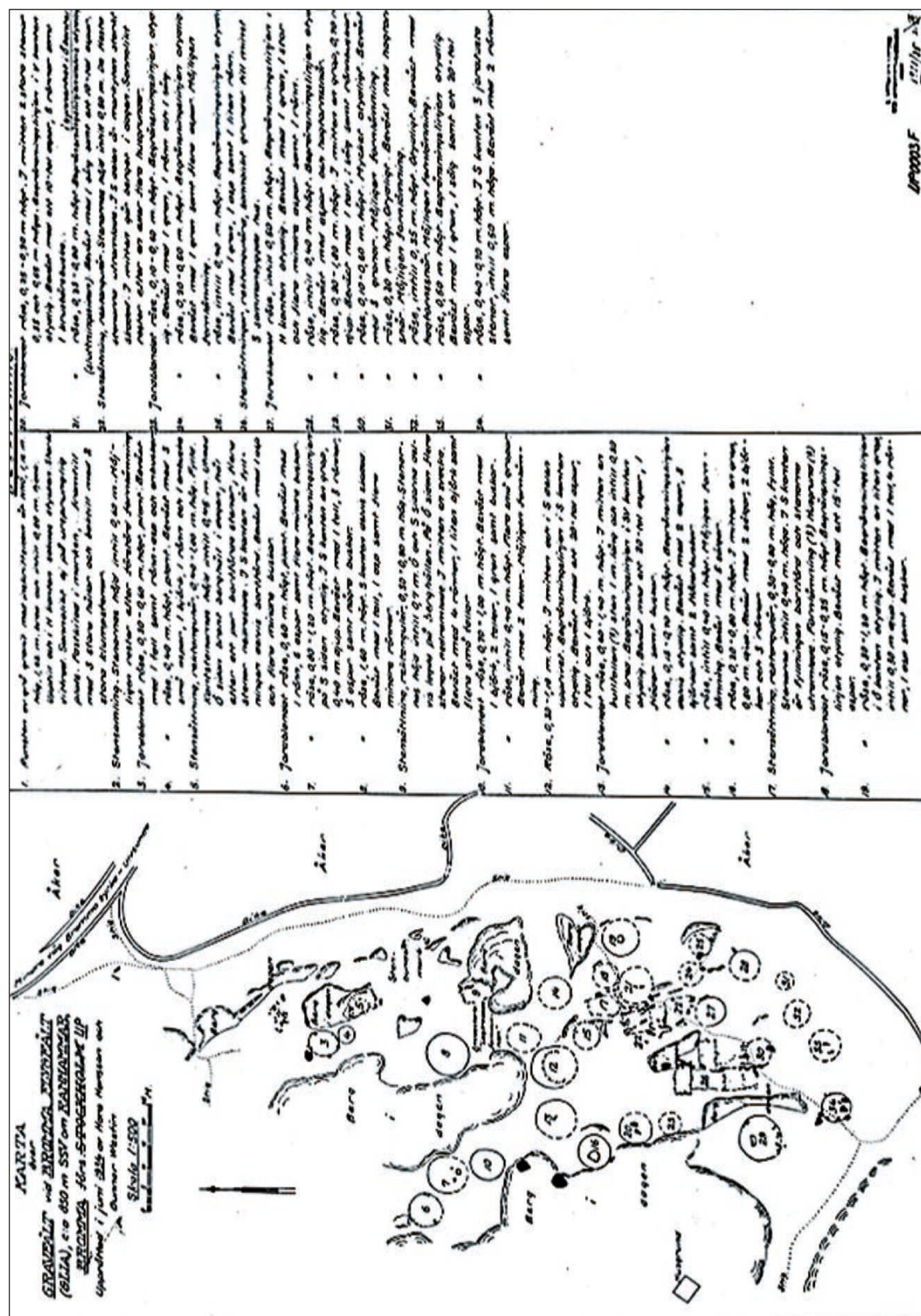
Vår uppgift var att kartera gravfältet i syfte att se om dess avgränsning i Fornsök var rimlig och att dokumentera eventuella skador på gravarna. Inledningsvis identifierades och markerades synliga gravar med utgångspunkt från den existerande gravfältskartan från 1930-talet. Det var en ganska tidsödande process då området var relativt igenvuxet och många av gravarna täcktes av ris och förmultnad vegetation. Därefter inmättes de flesta anläggningarna med RTK-GPS. Det var problematiskt att få GPS-en att fungera bland träden och några gravar har lagts in utifrån gravfältskartan, efter att deras status kontrollerats.

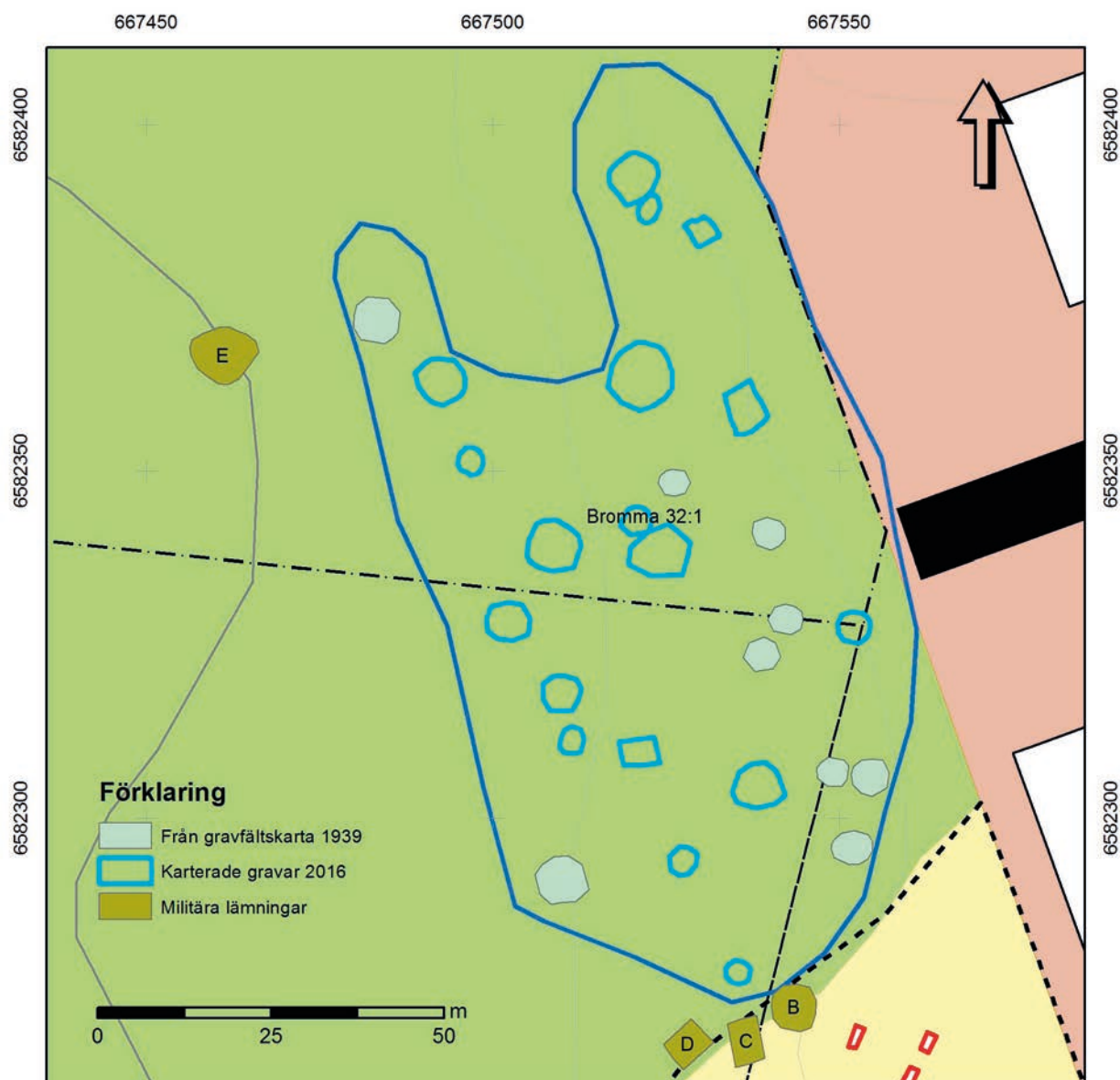

Figur 14. Grav 33 som undersöktes år 1938. Den resta stenen tillkom sannolikt vid återställningen av graven. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Figur 16. Ett exempel på terrängen inom objekt 40. I förgrunden en av gravarna. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

Figur 17. Plan över gravfältet RAÄ-nr Bromma 32:1, lika med objekt 32. Skala 1:1 000.

Resultat

Karteringen visade att gravfältets utsträckning i stort sett överensstämde med den äldre gravfältskartan. Topografin förhindrar en större utsträckning åt flera håll och i övrigt kunde en tillfredsställande bedömning göras över den största delen av området. Mindre partier kunde inte besiktigas ordentligt då de täcktes av stora snår av slånbuskar. Slutsatsen av vår kartering

blir att gravfältet inte har haft en större rumslig utbredning än den som framgår av den äldre kartan. Antalet synliga gravar är färre än på den äldre kartan, som upprättades när området var kalhugget, vilket förklarar skillnaden. Trots dessa optimala förhållanden vid den äldre karteringen måste antalet gravar på den kartan betraktas som ett minimiantal. Den undersökta grav 33

Figur 18. RAÄ-nr Bromma 33:1, gravfältet som ingår i objekt 42. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

visar att äldre gravar medvetet täckts av yngre och detta kan vara fallet vid flera gravar.

Gravarna var relativt välbevarade, med få skador av yttlig karaktär. Sannolikt har områdets slutna status bakom flygplatsens staket bidragit till detta. De militära installationerna på berget har inte påverkat gravfältet och möjligen har det funnits en medvetenhet om gravarna som gjort att just detta terrängavsnitt undvikits.

Status:

RAÄ-nr Bromma 32:1 fornlämning

Objekt 42

I utredningens etapp 1 sammanstogs gravfältet RAÄ-nr Bromma 33:1 och flera små gravgrupper (RAÄ-nr

Bromma 34:1-2, 35:1-2 och 36:1-3) till ett objekt. Åtgärden var främst betingad av den starkt kuperade och bitvis svårtillgängliga terrängen. Mellan de registrerade gravarna fanns många fler förhöjningar som var potentiella gravar. Dessa eventuella gravar uppmärksammades redan vid revideringsinventeringen år 1975 men registrerades inte vid detta tillfälle.

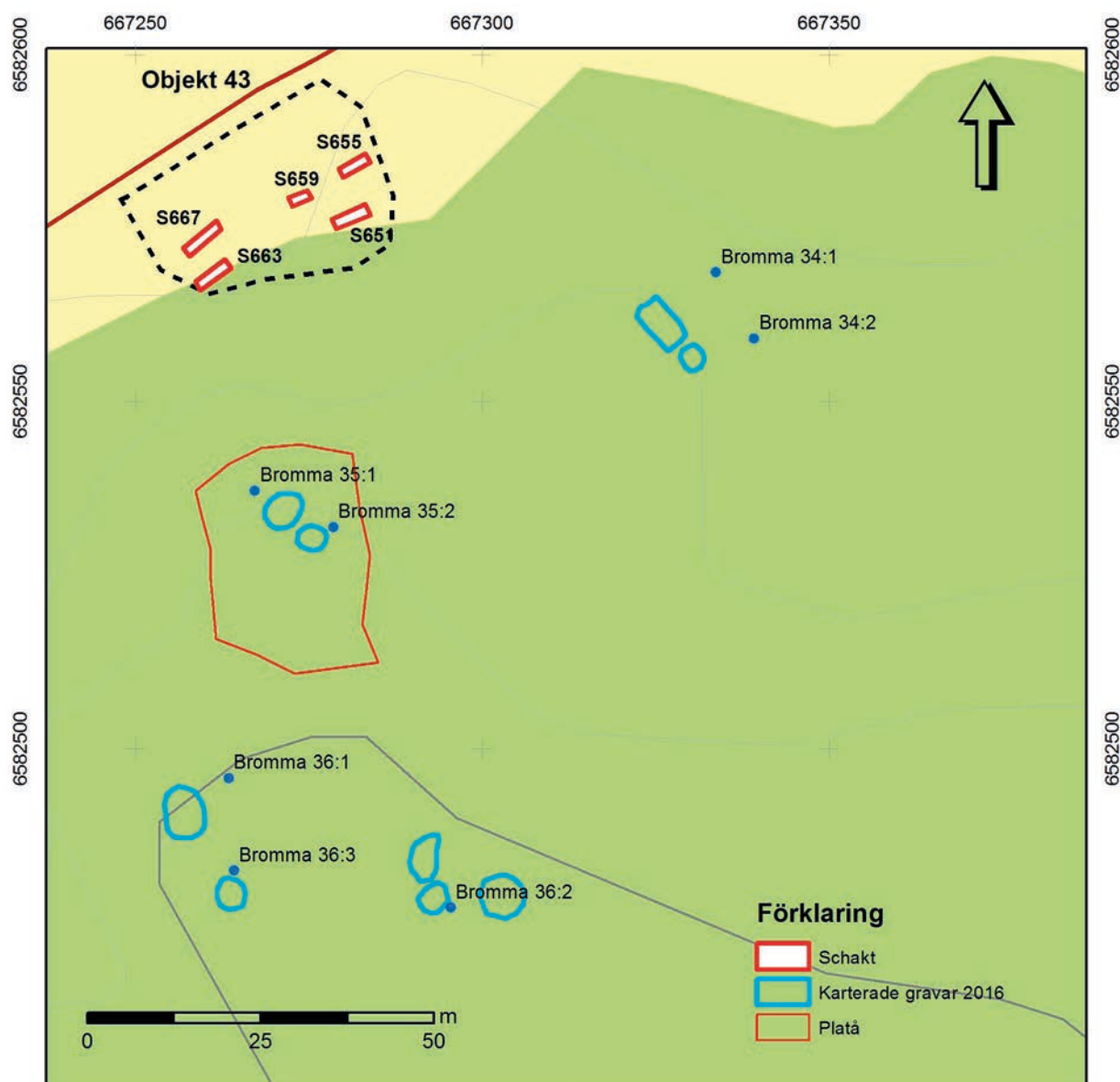
Hela objekt 42 omfattade en yta om cirka 340x200 meter i öst-västlig riktning. De flesta av de registrerade gravarna återfinns inom RAÄ-nr Bromma 33:1 som innehåller elva synliga gravar i form av tio runda stensättningar och en rektangulär stensättning. RAÄ-nr Bromma 34:1-2 utgörs av en rund och en rektangulär stensättning. RAÄ-nr Bromma 35:1-2 är

Figur 19. Rektangulär stensättning RAÄ-nr Bromma 34:2 som ingår i objekt 42. Foto taget av Arkeologgruppen AB.

en gravgrupp, bestående av två runda stensättningar. RAÄ-nr Bromma 36:1–3 utgörs av tre runda stensättningar. Samtliga tre gravgrupper är belägna i markanta krönlägen med utblick mot dalgången i norr där nu trafikövningsbanan finns och mot Glia gravbacke på andra sidan dalgången.

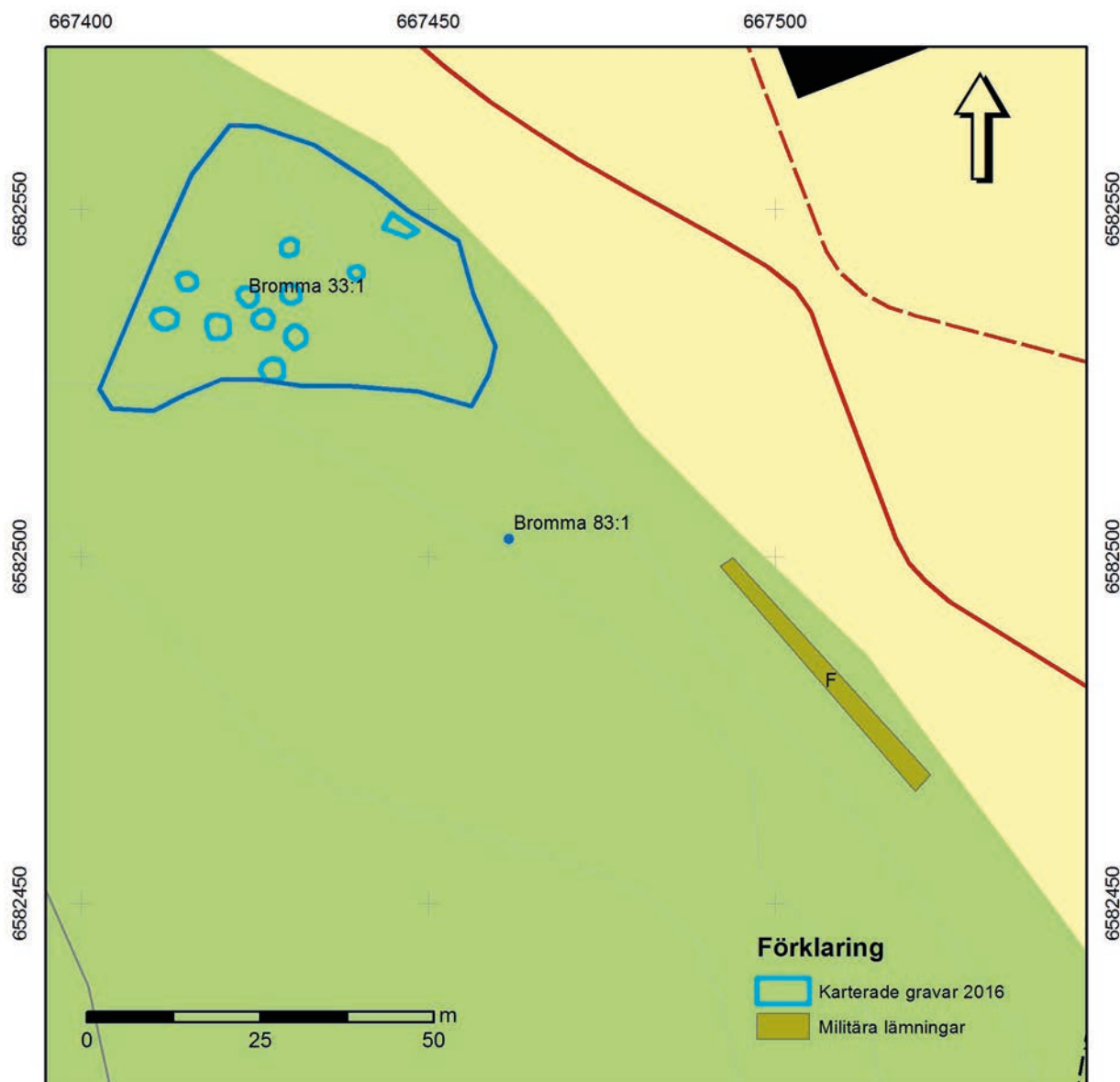
Vid fältinventeringen kunde konstateras att samtliga anläggningar var kraftigt övertorvade och övermossade, förutom de lämningar som är belägna i krönläge. Flera av stensättningarna är så pass omplockade att deras ursprungliga form är svår att avgöra, något som noterades redan vid fornminnesinventeringen.

Figur 20. Plan över RAÄ-nr Bromma 34–36 med undernummer. De blå punkterna markerar fornlämningarnas läge i Forsök. Skala 1:1 000.

Utredningen kunde konstatera att inga indikationer fanns på att de registrerade gravarna var delar av ett gemensamt gravfält. Gravarna i krönlägen låg på utlöpare från det dominerande berget och mellan dessa krönlägen fanns branta stenklädda sluttningar. I anslutning till RAÄ-nr Bromma 35:1 inmättes ett cirka 25x35 meter stort område där eventuellt flera gravar kan rymmas. Inga

tydliga former kunde urskiljas i ytan men gravar av mer oansenlig typ kan finnas intill de synliga. I anslutning till Bromma 36:2 inmättes två troliga gravar, båda av typen runda stensättningar, 3–5 meter stora och upp till 0,4 meter höga. Positionerna för respektive fornlämning visade sig vara något felaktiga i Forsök och nya inmätningar gjordes av samtliga.

Figur 21. Plan över RAÄ-nr Bromma 33:1. Skala 1:1 000.

I krönlägena fanns även flera militära installationer med gravliknande utseende. Dessa kunde dock avfärdas genom bristen på övertorvning och det huvudsakliga inslaget av skarpkantad sten. Några före detta skytteposter hade täckts över med höglignande jordmassor som dock kunde skiljas från gravar genom sitt läge och det som kunde ses av deras uppbyggnad.

RAÄ-nr Bromma 33:1 var rejält övertorvat och några av gravarna var ytterst svåra att urskilja. Men de topografiska förutsättningarna gör att den tidigare gjorda avgränsningen kan anses relevant.

Hypotesen om ett stort gemensamt gravfält kunde följaktligen avfärdas.

Status:

RAÄ-nr 33:1 fornlämning

RAÄ-nr 34:1–2 fornlämning

RAÄ-nr 35:1–2 fornlämning

RAÄ-nr 36:1–3 fornlämning

Referenser

Tryckta källor

Lagerholm, N, 1938. *Glia, Riksby, arkeologisk rapport, RAÄ-nr Bromma 32, rapport 1.*

Lagerholm, N 1938. *Glia Riksby, arkeologisk rapport , RAÄ-nr Bromma 32, rapport 2.*

Ramström, A. & Ekman, T. 2016. *Utredning etapp 1 inför ny detaljplan i centrala Bromma. Arkeologisk utredning etapp 1. Arkeologgruppen AB Rapport 2016:3*

Kartor och arkivmaterial

WEBBMATERIAL

www.ulvsunda.org/dokument/dokument3.doc

Törnsäter, H. (a) "Försvar och beredskap kring Bromma flygfält"

www.ulvsunda.org/dokument/dokument5.doc

Törnsäter, H. (b) "Gliavägen- Den forntida kyrkvägen från Ulvsunda gård till Bromma kyrka och annan kulturhistoria"

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Uppland
Län	Stockholm
Kommun	Stockholm
Socken	Stockholm stad, f.d. Bromma socken
Fastighet	Riksby m.fl.
Fornlämningsnummer	RAÄ Bromma 32:1, 33:1, 34:1-2, 35:1-2 samt 36:1-3

Projektledning	Tomas Ekman, Karin Sundberg
Personal	Tomas Ekman, Karin Sundberg

Undersökningstid	2016-08-10 till 2016-08-19
Utredningsområde	20 hektar
Undersökt yta	77 löpmeter
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer

43111-20295-2016

Arkeologgruppens projektnummer

2016_53

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd omhändertogs.

Bilaga 1. Schakttabell

Samtliga schakt grävdes med en skopbredd om 1,2 meter

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Objekt
900	3	0,4	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under matjorden vidtog stenkross i söder. I norr vidtog styv lera.	31
906	1,5	0,3	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,3 meter stenkross.	31
910	3,5	0,4	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under matjorden vidtog stenkross i söder. I norr vidtog styv lera.	31
914	3	0,4	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under matjorden vidtog stenkross i söder. I norr vidtog styv lera.	31
1007	2,5	0,3-0,4	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under matjorden vidtog ett 0,2-0,3 meter kalklager med inslag av stenkross i. Därunder vidtog styv lera.	31
1011	3	0,4	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under matjorden i söder framkom ett 0,1-0,4 meter tjockt, recent skräplager. Därunder vidtog styv lera.	31
701	2	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
705	3	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
710	4	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
734	4	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
738	3	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
742	3	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
746	3	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
751	3,5	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
755	4	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
759	3	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera.	35
767	2	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera med inslag av sand.	35

Schaktnr	Längd/m	Djup/m	Beskrivning	Objekt
772	2,5	0,4	0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog styv lera med inslag av sand.	35
1113	1,5	0,4-0,5	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,2-0,4 meter stenkross med inslag av tegel, betong och glas. Under stenkrossen vidtog styv lera.	37
1119	1,5	0,4-0,5	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,2-0,4 meter stenkross med inslag av tegel, betong och glas. Under stenkrossen vidtog styv lera.	37
1122	1,5	0,4-0,5	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,2-0,4 meter stenkross med inslag av tegel, betong och glas. Under stenkrossen vidtog styv lera.	37
1126	2	0,4-0,5	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,2-0,4 meter stenkross med inslag av tegel, betong och glas. Under stenkrossen vidtog styv lera.	37
1177	3,5	0,4-0,5	0,05-0,1 meter matjord med grästorv. Under detta vidtog 0,2-0,4 meter stenkross med inslag av tegel, betong och glas. Under stenkrossen vidtog styv lera.	37
651	2	0,6	0,25 meter matjord. Under detta vidtog styv lera.	43
655	2	0,4	0,25 meter matjord med inslag av recenta sopor. Under detta vidtog styv lera.	43
659	1,5	0,4	0,25 meter matjord och under detta vidtog lager med recenta sopor.	43
663	2	0,4	0,25 meter matjord. Under detta vidtog styv lera.	43
667	2,5	0,4	0,25 meter matjord. Under detta vidtog styv lera.	43

Bilaga 2. Objekttabell

Alla mått är angivna i meter

Nummer	Längd	Bredd	Beskrivning	Status
31	120	180	Boplatsläge i anslutning till Lintagravfältet. Idag en hårt klippt gräsyta och en bågskyttebana. I ytan upptogs sex schakt. Samtliga visade att området utsatts för grundlig markberedning i modern tid.	Ej fornlämning
35	160	50	Boplatsläge nära Lintagravfältet, där förhöjda fosfatvärden tidigare noterats. I ytan upptogs tolv schakt. Dessa klarade att ytan som helhet varit nedschaktad vid tidigare industrietablering.	Ej fornlämning
37	100	70	Boplatsläge söder om gravfältet RAÄ-nr Bromma 32:1. Kända boplatslämningar från undersökning under 1930-talet. Dessa gick dock inte att återfinna. Fem schakt togs upp. Ytan hade använts som uppställningsplats i anslutning till en tidigare militär etablering. I samband med detta hade den schaktats ned och ett tjockt bärlager påförts.	Ej fornlämning
40	140	65	Objektet utgörs av gravfältet RAÄ-nr Bromma 32:1. Utredningen utförde en kartering samt översikt av gravfältets status.	RAÄ-nr Bromma 32:1, Fornlämning
42	340	200	Objektet innefattar ett gravfält, RAÄ-nr Bromma 33:1, samt några mindre koncentrationer av gravar RAÄ-nr Bromma 34:1-2, 35:1-2 och 36:1-3. Terrängen är kuperad och blockrik och gravarna antogs kunna ingå i ett stort gemensamt gravfält. Inom objektet gjordes därför en fördjupad inventering samt kartering. Åtgärderna kunde inte styrka antagandet om ett stort gravfält. Fornlämningsstatus kvarstår dock för de enskilda fornlämningarna.	RAÄ-nr Bromma 33:1, Fornlämning RAÄ-nr Bromma 34:1-2, Fornlämning RAÄ-nr Bromma 35:1-2, Fornlämning RAÄ-nr Bromma 36:1-3, Fornlämning
43	20	40	Boplatsläge i anslutning till gravarna ingående i objekt 42. Fem schakt togs upp. Inga indikationer på äldre lämningar.	Ej fornlämning

